

Sygn. akt V CSK 394/15

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa H. [...] Sp. z o.o. w W.
przeciwko Skarbowi Państwa-Naczelnikowi Urzędu Celnego w O.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 stycznia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Okręgowego w O.
z dnia 30 marca 2015 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od strony powodowej na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w O. oddalił apelację powodowej H. [...] spółki z o.o. w W. od wyroku Sądu pierwszej instancji oddalającego powództwo przeciwko Skarbowi Państwa - Naczelnikowi Urzędu Celnego w O. o odszkodowanie za szkodę wyrządzoną bezprawnym, zdaniem powódki, zajęciem jej mienia w postaci automatów do gier w czasie toczącego się postępowania karno-skarbowego zakończonego uniewinnieniem prezesa jej zarządu od zarzutu popełnienia przestępstwa skarbowego przewidzianego w art. 107 § 1 w zw. z art. 9 § 1 k.k.s., polegającego na urządzaniu gier na automatach z

naruszeniem art. 6 i art. 14 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 ze zm. - dalej: „u.g.h.”).

Sądy obu instancji uznały, że wskazane wyżej działania organów celnych nie były bezprawne w rozumieniu art. 417 k.c., bowiem istniały uzasadnione podstawy do wszczęcia postępowania przygotowawczego, które także prowadzone było zgodnie z przepisami proceduralnymi.

W skardze kasacyjnej opartej na pierwszej podstawie i zarzutach naruszenia art. 41 § 1 k.c. w zw. z art. 87, art. 91, art. 7 i art. 9 Konstytucji RP, art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 14 u.g.h. i w zw. z art. 1 pkt 11 oraz art. 8 ust. 1 Dyrektywy 98/34/WE i w zw. z art. 288 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), art. 4 ust. 3 i art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) w zw. z art. 267 i art. 288 TFUE i w zw. z art. 9 Konstytucji RP oraz w zw. z art. 8 ust. 1 Dyrektywy 98/34/WE, art. 4 ust. 3 i art. 19 ust. 1 TUE oraz art. 267 TFUE w zw. z art. 1 pkt 11 oraz art. 8 ust. 1 Dyrektywy 98/34/WE oraz art. 4 ust. 3 i art. 19 ust. 1 TUE i art. 267 oraz art. 288 TFUE w zw. z art. 8 ust. 1 Dyrektywy 98/34/WE oraz w zw. z art. 9 Konstytucji RP - strona powodowa, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdziła, że zaskarżony wyrok został wydany z rażącym i oczywistym naruszeniem przepisów przytoczonych w podstawach kasacyjnych w wyniku dokonania przez Sąd drugiej instancji oczywiście błędnej wykładni art. 417 § 1 k.c., pomijającej przepisy prawa wspólnotowego oraz orzecznictwo TSUE, w świetle których art. 14 ust. 1 u.g.h., jako nie notyfikowany Komisji Europejskiej przepis techniczny, nie mógł stanowić podstawy prawnej wszczęcia postępowania karno-skarbowego, w toku którego zajęto ruchomości strony pozwanej, co przesądza o bezprawności działania organów celnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przesłanka przedsądu określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. jest spełniona, jeżeli skarżący wykaże, że w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Chodzi zatem o naruszenie przepisów jasnych

i jednoznacznych, których wykładnia i zastosowanie nie budzi żadnych wątpliwości. Konieczne jest także wykazanie, że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy (porównaj między innymi postanowienia z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49 i z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.). Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonego przepisu prawa, nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem mimo oczywistego nawet naruszenia przepisu, wyrok może być prawidłowy. Podobnie nie wystarczy powołanie się przez skarżącego na naruszenie przepisów prawa materialnego czy procesowego i użycie nawet kilkakrotne przymiotników „rażące”, „oczywiste” czy „niewątpliwe” na określenie charakteru naruszenia, jeżeli nie zostało wykazane, że Sąd drugiej instancji rzeczywiście naruszył prawo we wskazany wyżej, kwalifikowany sposób i w wyniku tego wydał oczywiście błędny wyrok (porównaj między innymi postanowienia z dnia 7 grudnia 2011 r. V CSK 113/11 i z dnia 22 grudnia 2009 r. I CSK 395/09, niepubl.)

Skarżąca nie wykazała, że Sąd Okręgowy naruszył w opisany wyżej, kwalifikowany sposób art. 417 § 1 k.c. i pozostałe przytoczone w skardze kasacyjnej przepisy i w wyniku tego wydał oczywiście wadliwy wyrok.

Sąd Najwyższy badając sprawę w ramach przedsądu nie jest uprawniony do oceny zasadności podstaw kasacyjnych, a zatem, jedynie dla potrzeb oceny wskazanej przez skarżącą przesłanki przedsądu należy stwierdzić, że 14 ust. 1 u.g.h., stanowiący podstawę wszczęcia postępowania karno-skarbowego, w toku którego zajęto ruchomości powódki, a zatem również podstawę oceny na gruncie art. 417 § 1 k.c., czy doszło do niezgodnego z prawem działania organów państwowych, budzi zasadnicze wątpliwości interpretacyjne w związku ze wskazanymi w skardze kasacyjnej przepisami wspólnotowymi i orzecznictwem TSUE, prowadzące do rozbieżności w orzecznictwie sądów polskich. Z jednej strony bowiem występują orzeczenia stwierdzające, że wyroki TSUE z dnia 19 lipca 2012 r. wydane w połączonych sprawach C-213/11, C-214/11 i C-217/11, nie przesądziły ostatecznie, iż przepisy u.g.h., w tym art. 14, mają charakter przepisów technicznych i tym samym wymagały notyfikacji Komisji Europejskiej, bez czego nie mogą być stosowane, a kwestia oceny charakteru tych przepisów

i tym samym ich obowiązywania w polskim systemie prawnym pozostawiona jest ocenie sądów krajowych (tak między innymi wyroki: Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 marca 2015 r. P 4/14 oraz Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2014 r. IV KK 69/14, z dnia 2 kwietnia 2014 r. V KK 344/13, z dnia 28 marca 2014 r. III KK 447/13, z dnia 8 stycznia 2014 r. IV KK 183/13, z dnia 3 grudnia 2013 r. V KK 82/13 i postanowienie z dnia 28 listopada 2013 r. I KZP 13/13, OSNKW 2013/12/101). Z drugiej zaś strony zapadły też orzeczenia stwierdzające, że wskazane wyżej wyroki TSUE stwierdziły w sposób kategoryczny, iż art. 6 i art. 14 u.g.h. mają charakter przepisów technicznych, wymagających notyfikacji Komisji Europejskiej, a ponieważ notyfikacji nie było, przepisy te nie mają mocy obowiązującej i nie mogą stanowić podstawy czynności organów państwowych (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 listopada 2014 r. II KK 55/14). Już zatem tylko z tej przyczyny nie może być mowy o oczywistym, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., naruszeniu prawa przez Sąd Okręgowy, skoro wykładnia i stosowanie wskazanego przepisu nie są jednolite, a Sąd wybrał jedną z wykładni przyjmowanych w judykaturze.

Wskazać również należy, że orzeczenia TSUE z dnia 19 lipca 2012 r. wydane w sprawach C-213, C-214 i C-217 i mogące stanowić podstawę do poddania w wątpliwość obowiązywania art. 14 u.g.h., czy nawet do uznania, że przepis ten nie powinien być stosowany, zapadły już po wszczęciu na jego podstawie postępowania karno-skarbowego i zajęciu w jego toku ruchomości strony powodowej, co nie pozostaje bez wpływu na ocenę bezprawności działania organów celnych, w świetle powszechnie przyjętej wykładni tego pojęcia na gruncie art. 417 § 1 k.c. w odniesieniu do działań organów państwowych podejmowanych w toku postępowań przygotowawczych w sprawach karnych (porównaj między innymi wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2002 r. I CKN 581/99, OSNC 2002/10/128, z dnia 17 lutego 2011 r. IV CSK 290/10 i z dnia 5 października 2012 r. IV CSK 165/12, niepubl.).

Biorąc wszystko to po uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

I.n